

affagte efter en meget lang Tids Forløb, — jeg skal ikke her indlade mig paa at undersøge, hvad Grunden er dertil, hvilket ikke vedkommer Sagen, — men nok er det, at i Almindelighed er det to til tre Aar siden, undertiden fire, ja, jeg har hørt Enkelte sige, at der er hengaaet fem Aar, inden Over-Tiendecommissionens Kjendelse er falden. I denne lange Tid vedbliver Tienden nu at hæves in natura, om ogsaa Oderen har indanket Kjendelsen. Jeg har nemlig for nogen Tid siden spurgt en Tiendeholder, om hans Sag var bleven forandret, — jeg vidste, at han havde indanket Kjendelsen for en to til tre Aar siden. Han svarede mig: „Ja, den Sag er afgjort; thi vi skal tælle.“ Jeg gjorde ham opmærksom paa, at det ikke var muligt. „Ja,“ svarede han, „det er ikke omgjort, men de blive dog ved at tælle, og, siden jeg ikke har faaet Noget at vide, saa er Sagen vel bortfalden; det bliver vel ved det Gamle.“ Hvor et saadant Forhold finder Sted, nemlig hvor Amts-Tiendecommissionens Kjendelse er indanket, og man ikke har faaet nogen endelig Stadfæstelse eller Underkjendelse deraf at vide, der troer man, at det er det gamle Forhold, og, naar nu Over-Tiendecommissionen kommer med Sagen, saa troer man, at det er en heel ny Sag, der begynder, og der vil blive affagt en ny Kjendelse. Derfor har det været min Tanke, at, da der er flere Sager, der saaledes nu beroe, kunde Billigheden meget tale for, at, naar den overordnede Tiendecommission skulde komme til — man kan jo tænke sig det — at affige en Kjendelse i en ældre Sag, saa skal den, naar denne Lov er vedtaget, tage Hensyn til, at denne Tiendebedel er hævet; vilde Over-Tiendecommissionen ved de ældre Sager lægge Tiendebelen til, da vilde dette vist ikke gjøre noget godt Indiryk.

Jeg har ogsaa, førend jeg tillod mig at stille mit Vindringsforslag, noie overtænkt, om der kunde være noget Uretfærdigt i, at komme frem med det, og jeg er da kommen til den Overbeviisning, at man ikke kan antage dette. Hvem, der skulde føle sig forurettet, det kunde maaskee være de Tiendeholdere, der ikke havde indanket saadanne af Amtstiendecommissionens Kjendelser, som vare blevne affagte samtidigt med dem, der vare indankede. Men det synes

indlysende, at de, der ikke have indanket Kjendelserne, maae have følt sig tilfredse, og Tienden maa ikke være sat meget høit for dem. Men de, der have indanket dem, ere i Regelen saadanne Tiendeholdere, der have Jorder, som ere i en meget høi Culturtilstand, og hvis Tiende altsaa er sat meget høit efter den høiere Beregning af Jorden; thi, naar nu denne Tiendebedel er bleven lagt til, saa har dette trykket dem, og de have derfor indanket Kjendelsen. Dette forekommer mig at være Grund nok til at tage Hensyn til dem mere end til dem, der have acquiesceret ved Kjendelsen. Hvad Tiendelagerne angaae, da kunne de være offentlige Stiftelser eller Private. Hvad de offentlige Stiftelser angaaer, hvis Ladværgeringen nærmest har at paasee, forekommer det mig, at Regjeringen, som nu finder, at dette Lovforslag er retfærdigt, som det ogsaa er i alle Maader, og vist vil fremme denne vigtige Sag, ogsaa kunde finde det rimeligt og billigt, at de Tiendelager, der ikke vare endeligt afgjorte, og maaskee vare 2—3 Aar tilbage og altsaa meget nær ved det nærværende Tidrum, ogsaa node godt af dette Lovbuds velgjørende Bestemmelse. Hvad de Private derimod angaaer, saa troer jeg — da der jo ikke paa nogen Maade vil hæves, at det, der kan tilkomme dem, hvis de hævede Tienden in natura, paa nogen Maade skal formindskes, men det kun er et Extratillæg, som man ordentligviis ikke kan troe paa nogen Maade kan være retfærdigt, især i vore Tider, hvor Udsbruget har opnaaet en temmelig høi Grad af Fuldkommenhed paa de fleste Steder og altsaa ikke vil stige mere, saa at dette Tillæg er en reen Gave, — at heller ikke de kunne siges at være forurettede, naar den overordnede Tiendecommission drøfter Sagerne nøiere og bestemmer det rette og retfærdige og fulde Bederslag. Og derfor kan jeg ogsaa sige, at der — ligesom ved alle Landbosforholds Ordning, især ved Naturalpræstationens Afsløsning — er et Billigheds-hensyn at tage, saa at jeg troer, at ingen Tiendeholder vil troe sig forurettet, om dette mit Forslag bliver vedtaget. Endelig maa jeg endnu bemærke, at jeg har troet, at der med Hensyn til Realiteten ikke var meget at indvende imod mit Forslag, men maaskee snarere